

**Съвместна стратегия и методология за
опазване на околната среда и предотвратяване
на наводнения в рамките на проект
"Съвместни действия за превенция на
наводненията в трансграничния регион"**

РЕЗЮМЕ

Възложител: община Бобов дол

Изпълнител: „П-Юнайтед“ ЕООД

Октомври, 2017 г.

Този документ е разработен във връзка с изпълнение на Договор за субсидия №РД-02-29-212/17.10.2016 г. за одобрен проект СВ006.1.12.042 „Съвместни действия за превенция на наводненията в трансграничния регион“, съфинансиран от Европейския съюз чрез Програма Интеррег-ИПА за трансгранично сътрудничество България-Бивша Югославска Република Македония ССИ №2014ТС1615СВ006.

Interreg - IPA CBC
CCI 2014TC1615CB006

*СВ006.1.12.042 „Common actions for flood prevention in the cross-border region
The project is co-funded by EU through the Interreg – IPA CBC Bulgaria – the former Yugoslav Republic of
Macedonia Programme with a Subsidy contract № РД-02-29-212/ 17.10.2016*

ВЪВЕДЕНИЕ

Съвместната стратегия и методология за опазване на околната среда и предотвратяване на наводнения е продукт, създаден в рамките на проект СВ006.1.12.042 "Съвместни действия за предотвратяване на наводнения в трансграничния регион", финансиран по ИТЕРРЕГ-ИПП програма за трансгранично сътрудничество България - Бивша югославска република Македония 2014-2020 г. с партньори община Ранковце и община Бобов дол.

Периодът на действие на Стратегията е 6 години (2017 - 2022 г.).

Съвместната стратегия и методология за опазване на околната среда и предотвратяване на наводнения **на община Бобов дол и община Ранковце** се разработва и изпълнява във взаимодействие и съгласувано с предвижданията на влезли в сила и актуализиращи се в момента документи за стратегическо планиране и програмиране на регионално ниво и перспективите за развитие за територията на двете общини.

С документа се цели създаване на модел за трансгранично сътрудничество между двете общини, като при успешната му реализация ще се постигне подобряване на състоянието на компонентите на околната среда, в частност водите, в т.ч. ще се минимизират негативните последици от възникването на наводненията. Моделът може да бъде използван като добра практика в други трансгранични райони.

Съвместната стратегия и методология за опазване на околната среда и предотвратяване на наводнения е създадена въз основа на задълбочен анализ на състоянието на околната среда в двете общини и идентифицираните проблеми, въз основа на проучване на добри европейски практики, приложими за конкретната ситуация, както и въз основа на наличната информация относно минали наводнения в община Бобов дол – Република България и община Ранковце – Бивша югославска република Македония. Направен е подробен преглед на силните и слабите страни, на възможностите, които предоставя околната среда и на идентифицираните заплаха и риск от наводнения, представляващ реална опасност за населението на двете общини.

ОБЩА СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ НА СЪВМЕСТНАТА СТРАТЕГИЯ

Осигуряване опазването на околната среда и адекватно управление на риска от наводнения на територията на община Бобов дол и Община Ранковце чрез редуциране на вероятността от настъпване на наводнения, осигуряване на защита на жилищни и стопански обекти, както и намаляване на неблагоприятните последици от тях.

Общата стратегическа цел е дефинирана според нуждите, потребностите и спецификите на двете общини. Нейната реализация е предвидено да бъде осъществена чрез изпълнението на **ПРИОРИТЕТИ** за развитие на трансграничната територията, в рамките на които са посочени специфични цели на *Съвместната стратегия*.

ПРИОРИТЕТИ НА СЪВМЕСТНАТА СТРАТЕГИЯ И МЕТОДОЛОГИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ НА НАВОДНЕНИЯ

Приоритетите и целите на *Съвместната стратегия* са разработени в синхрон с някои приоритети, взети от най-добрите практики за управление на риска от наводнения на европейско ниво, сред които се наблюдават следните:

- Избягване на нови рискове
- Намаляване на съществуващите рискове
- Повишаване на осведомеността
- Прилагане на принципа на солидарност

За всеки от определените приоритети в *Съвместната стратегия* са дефинирани специфични цели за трансграничния район.

Целите са определени спрямо тяхната значимост, както и предвид спецификата на наводненията в двете общини.

Приоритет 1: Опазване на човешкия живот и общественото здраве

Специфични цели за изпълнението на Приоритет 1:

- Минимализиране на броя на засегнатите и пострадали хора при наводнения;

- Осигуряване бързо отвеждане на водите при интензивни валежи и наводнения от урбанизираните територии;
- Възстановяване на нормалните условия за живот;
- Минимизиране броя на засегнатите обекти от социалната инфраструктура.

Приоритет 2: По-висока степен на защита на критичната инфраструктура и бизнеса

Специфични цели за изпълнението на Приоритет 2:

- Подобряване на защитата на обекти от техническата инфраструктура;
- Подобряване на защитата на значими стопански обекти.

Приоритет 3: Повишаване защитата на околната среда

Специфични цели за изпълнението на Приоритет 3:

- Подобряване на защитата на канализационните системи;
- Минимизиране на засегнатите зони за защита на водите, защитени територии и защитени зони;
- Подобряване на водозадържащата способност на земеделски, горски и крайречни територии.

Приоритет 4: Подобряване на подготвеността и реакциите на населението

Специфични цели за изпълнението на Приоритет 4:

- Повишаване подготвеността на населението за наводнения;
- Подобряване на реакциите на населението при наводнения.

Приоритет 5: Подобряване на административния капацитет за управление на риска от наводнения

Специфични цели за изпълнението на Приоритет 5:

- Прилагане на съвременна нормативна уредба за устройствено планиране на териториите, свързани с управление на риска от наводнения;
- Осигуряване на оперативна информация за управление на риска от наводнения;
- Повишаване на квалификацията на персонала, ангажиран с управлението на риска от наводнения;

- Минимизиране на риска от наводнения по водното течение за съответното водно тяло;
- Осигуряване на адекватно реагиране на публичните институции при наводнения.

СЪВМЕСТНИ СТРАТЕГИЧЕСКИ МЕРКИ ЗА ЗАЩИТА ОТ НАВОДНЕНИЯ

С оглед на така формулираните приоритети и цели, стратегията определя и конкретни стратегически мерки за изпълнението им. Те са планирани на база анализ на наличната информация за настъпили събития до 2010 г. от ПОРН на ЗБР и информацията, събрана и анализирана за периода след 2010 г.

При разработване на мерките в *Съвместната стратегия* са анализирани наводнения от реки и повърхностни води, определени в ПОРН, но също така са предвидени и други регионални мерки за намаляване на риска от техногенни наводнения, причинени при повреда на хидротехническо съоръжение, което може да доведе до авария или при предотвратяване на критични ситуации в хидротехническо съоръжение.

Планирано е мерките, заложи в *Съвместната стратегия*, да се изпълняват в периода 2017 – 2022 г.

Предвидени мерки по **Приоритет 1** и специфична стратегическа цел **Минимизиране на броя на засегнатите и пострадали хора при наводнения:**

- Постоянен мониторинг на застрояването в близост до заливните зони;
- Ежегодно обследване на състоянието на корекциите на реките;
- Реконструкция и поддръжка на корекциите;
- Изграждане на нови корекции;
- Почистване и стопанисване на речните легла в границите на урбанизираната територия;
- Почистване на речни участъци и дерета за осигуряване преминаване на високата вълна;

- Ефективно управление на водните нива на язовири и ретензионни водохранилища. Недопускане на преливане през короната на дигите при поройни валежи в сравнително малки водосборни области;
- Изграждане на система за ранно предупреждение, специално адресирани към поройни наводнения, дължащи се на интензивни валежи с малък пространствен и времеви обхват.

Предвидени мерки по **Приоритет 1** и специфична стратегическа цел **Осигуряване бързо отвеждане на водите при интензивни валежи и наводнения от урбанизираните територии:**

- Оценка на отвеждането и дренирането на дъждовните води и в частност на канализационните мрежи на населеното място;
- Изграждане на инженерно-технически съоръжения - охранителни, отвеждащи канали в границите на населени места, вкл. съоръжения за изпомпване на води;
- Преустройство или изграждане на дренажни съоръжения.

Предвидени мерки по **Приоритет 1** и специфична стратегическа цел **Възстановяване на нормалните условия за живот:**

- Документиране на събитията и оценка на щетите от наводненията;
- Оценка на щетите по сгради и инфраструктура;
- Оценка на устойчивостта и годността за ползване на засегнати от наводнения сгради и инфраструктура;
- Изпомпване на води от най-засегнати райони на населените места.

Предвидени мерки по **Приоритет 1** и специфична стратегическа цел **Минимизиране на броя на засегнатите обекти от социалната инфраструктура:**

- Оценка на щетите по сгради и инфраструктура;
- Изграждане на инженерно-технически съоръжения - охранителни, отвеждащи канали в границите на населени места, вкл. съоръжения за изпомпване на води.

Предвидени мерки по **Приоритет 2** и специфична стратегическа цел **Подобряване на защитата на обекти от техническата инфраструктура:**

- Разширяване на „тесните места” като мостове и др., които водят до подприщване на речния отток;
- Обследване на техническото и експлоатационното състояние на мостовете;
- Ежегодно обследване на техническото и експлоатационното състояние на язовирните стени и съоръженията към тях;
- Премахване на опасни, пречещи и/или неефективни язовири;
- Реконструкция и ремонт на язовири.

Предвидени мерки по **Приоритет 2** и специфична стратегическа цел **Подобряване на защитата на значими стопански обекти:**

- Изграждане на земно-насипна дига и комбинация;
- Възстановяване на компрометирани диги.

Предвидени мерки по **Приоритет 3** и специфична стратегическа цел **Подобряване на защитата на канализационните системи:**

- Осигуряване на събиране, отвеждане и пречистване на отпадъчни води на населените места.

Предвидени мерки по **Приоритет 3** и специфична стратегическа цел **Минимизиране на засегнатите зони за защита на водите, защитени територии и защитени зони:**

- Оценка на щетите по сгради и инфраструктура;
- Надграждане на диги.

Предвидени мерки по **Приоритет 3** и специфична стратегическа цел **Подобряване на водозадържащата способност на земеделски, горски и крайречни територии:**

- Осигуряване на скатове за задържане;
- Изграждане на защитна стена от габиони в комбинация със залесяване (биологично укрепване).

Предвидени мерки по **Приоритет 4** и специфична стратегическа цел **Повишаване на подготвеността на населението за наводнения:**

- Провеждане на обучителна и информационна кампания по проблемите свързани с наводненията;
- Информирание и осигуряване на широк достъп до информация на населението чрез използването на съвременни способи и технологии.

Предвидени мерки по *Приоритет 4* и специфична стратегическа цел *Подобряване на реакциите на населението при наводнения:*

- Повишаване готовността на населението за реагиране при наводнения;
- Популяризиране използването на застрахователни продукти в застрашените от наводнения райони.

Предвидени мерки по *Приоритет 5* и специфична стратегическа цел *Прилагане на съвременна нормативна уредба за устройствено планиране на териториите, свързани с управление на риска от наводнения:*

- Изготвяне на указания за разработването и готовността за изпълнението на плановете за защита при бедствия, включително от наводнения;
- Сформиране на кризисен общински щаб, който да е в постоянна връзка с НИМХ, МОСВ/БДЗБР, областен щаб (областна администрация) и МВР/ДПБЗН. Изготвяне на общински план за действия при наводнения;
- Въвеждане на ограничителен и/или забранителен режим за определени дейности в границите на заливаемите територии.

Предвидени мерки по *Приоритет 5* и специфична стратегическа цел *Осигуряване на оперативна информация за управление на риска от наводнения:*

- Изграждане на пунктове за метеорологичен и хидрометричен мониторинг на територията на двете общини.

Предвидени мерки по *Приоритет 5* и специфична стратегическа цел *Повишаване на квалификацията на персонала, ангажиран с управлението на риска от наводнения:*

- Създаване на капацитет на компетентните органи“ (общините, БДЗБР, МОСВ, институции от Бивша югославска република Македония).

Предвидени мерки по **Приоритет 5** и специфична стратегическа цел **Минимизиране на риска от наводнения по водното течение за съответното водно тяло:**

- Премахване на незаконни постройки, подприщващи съоръжения, огради, складирани материали и други намиращи се в границите на речните легла или дерета;
- Организация и информиране на заинтересованите страни надолу по течението;
- Активизиране на усилията за постигане на по-нататъшно (и впоследствие, пълно) съответствие с изискванията на Рамковата Директива за водите и Директивата за наводненията на ЕС.

Предвидени мерки по **Приоритет 5** и специфична стратегическа цел **Осигуряване на адекватно реагиране на публичните институции при наводнения:**

- Разработване и актуализиране на плановете за защита при бедствия (част наводнения);
- Разработване и изпълнение на областни и общински програми за намаляване на риска от бедствия вкл. наводнения;
- Сътрудничество с компетентните органи за басейново управление и за управление на риска от наводнения на други държави;
- Евакуация на хора и техника при преминаване на по-големи водни количества от оразмерителните.

ФИНАНСОВА РАМКА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА МЕРКИ ЗА ПРЕВЕНЦИЯ И ЗАЩИТА ОТ НАВОДНЕНИЯ, В ЗАВИСИМОСТ ОТ ТЕРИТОРИЯТА НА ВСЯКА ОТ ОБЩИНИТЕ

Целта на финансовата рамка на *Съвместната стратегия* за периода 2018 - 2022 г. е да обвърже нужните финансови ресурси с възможностите на източниците на финансиране.

Анализът на възможните източниците на финансиране на мерките, предвидени в *Съвместната стратегия* показва, че прогнозните възможни средства са 6, 409 млн. лв. общо за 6 годишния период или средногодишно 1,068 млн. лв.

Прогнозното разпределение на средствата по години е както следва:

- ⇒ За 2017 г. – 0,340 млн. лв.
- ⇒ За 2018 г. - 0,853 млн. лв.
- ⇒ За 2019 г. - 1,144 млн. лв.
- ⇒ За 2020 г. - 1,866 млн. лв.
- ⇒ За 2021 г. - 1,664 млн. лв.
- ⇒ За 2022 г. – 0,542 млн. лв.

Разпределението на посочените средства по общини е както следва:

За Община Бобов дол:

- 3 995 198 млн. лв. – за 6 г. период
- средно годишно - 0,666 млн. лв.

За Община Ранковце:

- 1 703 560 млн. лв. – за 6 г. период
- средно годишно - 0,284 млн. лв.

Общите мерки за двете общини:

- 0,710 млн. лв. – за 6 г. период
- средно годишно - 0,118 млн.лв.